

การถอดเสียงพยัญชนะภาษาเวียดนามเป็นภาษาไทย โดยใช้หลักการเปรียบเทียบทางภาษา

หนึ่งฤทัย จันทรคามิ

อาจารย์ประจำสาขาภาษาเวียดนาม หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมอาเซียน

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Email: nuengruethai.c@msu.ac.th

วันที่รับบทความ: 22 มิถุนายน 2565

วันที่แก้ไขบทความ: 30 สิงหาคม 2565

วันที่ตอบรับบทความ: 6 กันยายน 2565

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอแนวทางการถอดเสียงพยัญชนะภาษาเวียดนามเป็นภาษาไทย จากการศึกษา พบว่า ภาษาเวียดนามและภาษาไทยมีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นที่เหมือนกัน 17 หน่วยเสียง มีหน่วยเสียงที่ไม่พบในภาษาไทย 8 หน่วยเสียง ดังนั้นเพื่อที่จะเลือกใช้รูปอักษรพยัญชนะต้นภาษาไทยในการถอดเสียงภาษาเวียดนามได้อย่างถูกต้อง การถอดเสียงพยัญชนะต้นภาษาเวียดนามเป็นภาษาไทยจะต้องให้ความสำคัญในเรื่อง ไตรยางศ์ นอกจากนี้ หน่วยเสียงพยัญชนะควบในภาษาเวียดนามมีความแตกต่างจากภาษาไทย คือ สามารถปรากฏร่วมกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นที่ไม่สามารถเกิดขึ้นได้ในภาษาไทย การถอดเสียงเป็นภาษาไทยจึงจำเป็นต้องใช้อักษรวิธีที่ไม่ปกติ ประการสุดท้าย พยัญชนะภาษาเวียดนามบางตัวสามารถปรากฏด้วยรูปเดียวกันทั้งพยัญชนะต้นและพยัญชนะท้ายแต่มีหน่วยเสียงต่างกัน หากถอดเสียงโดยยึดรูปและเสียงที่ปรากฏตามพยัญชนะต้นจะทำให้เกิดความผิดพลาดในการถอดเสียงพยัญชนะท้าย

คำสำคัญ: การถอดเสียง พยัญชนะภาษาเวียดนาม การวิเคราะห์เปรียบเทียบทางภาษา

The Vietnamese Consonant transcription into Thai using linguistic contrastive analysis

Nuengruethai Chanthakhami

Lecturer in Vietnamese major, ASEAN languages and culture Program,
Faculty of Humanities and Social Sciences, Mahasarakham University
Email: nuengruethai.c@msu.ac.th

Received: June 22, 2022

Revised: August 30, 2022

Accepted: September 6, 2022

Abstract

This academic article presents guidelines for transcribing Vietnamese consonants into Thai using contrastive linguistic analysis. The study found that Vietnamese and Thai have 17 consonant phonemes that are the same, though eight phonemes in Vietnamese do not occur in Thai. The transcription of Vietnamese consonants into Thai is related to three classes of Thai consonant letters to choose the correct Thai alphabet. In addition, Vietnamese consonant clusters can appear with initial consonant phonemes that cannot occur in Thai. Transcriptions unusually require characters. Finally, some final consonants appear with the same form as the initial but have different phonemes. The initial consonant phonemes will cause transcription errors in the final sound consonants.

Keywords: phonetic transcription, Vietnamese consonants, contrastive linguistic analysis

บทนำ

ภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญที่มนุษย์ใช้ในการสื่อสารเพื่อแสดงถึงความคิด ความรู้สึกให้ผู้อื่นเข้าใจ ทั้งยังเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ของมนุษย์ ทุกภาษาในโลกไม่ได้มีความเป็นพิสุทธินิยมหรือเป็นสิ่งบริสุทธิ์ ที่ปราศจากอิทธิพลการผสมผสานโดยภาษาอื่น หากแต่ในทุกภาษาล้วนมีความหลากหลายและผสมกลมกลืนไปด้วยภาษาและวัฒนธรรมอื่นเสมอ เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่อยู่ร่วมกันอย่างมีระเบียบแบบแผน มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน มีการอพยพเคลื่อนย้าย มีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมอยู่ตลอดเวลา จนเป็นสังคมที่มีความเป็นพหุลักษณะทางภาษาและวัฒนธรรม (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2550: 80-87)

ปัจจุบันเทคโนโลยีการสื่อสารในยุคไร้พรมแดนทำให้ผู้คนมีปฏิสัมพันธ์ทางไกลและสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารผ่านอินเทอร์เน็ต ผู้คนในสังคมที่ห่างไกลกัน มีโอกาสเข้าถึงภาษาและวัฒนธรรมอื่นได้อย่างรวดเร็วโดยไม่ต้องเดินทาง ปรากฏการณ์ดังกล่าวส่งผลต่อความหลากหลายทางภาษา เกิดการใช้คำยืมจากภาษาต่าง ๆ มากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำยืมที่เกิดจากการถอดเสียงทับศัพท์ ปรากฏการณ์ยืมคำหรือมีลักษณะคำภาษาต่างประเทศเข้ามาปะปนในภาษาใดภาษาหนึ่ง เรียกว่า การยืมภาษา (linguistic borrowing) ซึ่งเป็นการรับเอาลักษณะบางประการของภาษาอื่นเข้ามาใช้ในภาษาของตน โดยถูกเปลี่ยนแปลงรูปคำ หน่วยเสียงให้เหมาะสม โดยใช้วิธีการบัญญัติศัพท์ การแปลศัพท์ และการทับศัพท์ในภาษาไทยมีการนำภาษาต่างประเทศเข้ามาใช้ปะปนเป็นจำนวนมาก ได้แก่ ภาษาบาลี ภาษาสันสกฤต ภาษาเขมร ภาษาจีน ภาษามลายู ภาษาชวา และภาษาอังกฤษ โดยกลวิธีในการสร้างคำยืมโดยการทับศัพท์ คือ ใช้อักษรในภาษาไทยแทนเสียงของคำในภาษาอื่น โดยคงเสียงของคำนั้นไว้ให้ใกล้เคียงที่สุด ทั้งนี้ หากคำใดสามารถถอดเสียงได้เหมือนกันก็จะถูกนำไปใช้โดยตรงไม่เปลี่ยนแปลง (ปราณี กุลละวณิชย์, 2545: 384-399)

กรณีภาษาเวียดนาม มีการใช้คำทับศัพท์ในภาษาไทยโดยวิธีการถอดเสียงมาตั้งแต่ต้นรัตนโกสินทร์ ทั้งนี้เนื่องจากความสัมพันธ์ระหว่างสยามกับญวนที่มีมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาและต้นรัตนโกสินทร์เรื่อยมาจนปัจจุบัน (Goscha, 1999: 16-18) ดังหลักฐานที่ได้จากบันทึกลายลักษณ์ปรากฏในพระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 1 พ.ศ. 2412 ฉบับเจ้าพระยาทิพากรวงศ์ (ข้า บุนนาค) เป็นผู้รวบรวมขึ้นและมีการตรวจสอบชำระในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พุทธศักราช 2443 แสดงถึงการมีและใช้คำทับศัพท์ภาษาเวียดนามในภาษาไทย ในพระราชพงศาวดารมีเนื้อหาเกี่ยวกับเวียดนาม จำนวน 24 เรื่อง จากทั้งหมด 142 เรื่อง ในจำนวน 24 เรื่อง พบว่า

มีการใช้คำทับศัพท์เป็นจำนวนมาก ส่วนใหญ่เป็นการทับศัพท์คำวิสามานยนาม คำเรียกชื่อบุคคลและสถานที่ โดยใช้วิธีการถอดเสียงให้ใกล้เคียงคำเดิม โดยถอดเสียงจากสำเนียงถิ่นอันนัมหรือเวียดนามกลาง และใช้วิธีการถอดตัวอักษรโดยไม่ใช้รูปวรรณยุกต์ เช่น คำว่า เลเลยแม่น้ำดงเฮย เจ้าเมืองกวางหน่า เมืองเวืองลองเอือง เป็นต้น (กรมศิลปากร, 2531) ทั้งนี้ การถอดเสียงดังกล่าวมีความคลาดเคลื่อนจากระบบเสียงและระบบการเขียนในภาษาเวียดนามมาตรฐาน (ฮานอย) เป็นอย่างมาก ส่งผลให้เกิดความสับสนและความเข้าใจคลาดเคลื่อนในเรื่องชื่อบุคคลและสถานที่

ในปี พ.ศ. 2555 ราชบัณฑิตยสถานได้บัญญัติหลักเกณฑ์การเขียนทับศัพท์ภาษาเวียดนามในภาษาไทย เพื่อเป็นหลักเกณฑ์สำหรับเขียนทับศัพท์คำภาษาเวียดนามที่เขียนด้วยอักษรเวียดนามปัจจุบัน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2555: 7) โดยใช้หลักการทับศัพท์ตามสัทอักษรสากล (International Phonetic Alphabet-IPA) สำเนียงมาตรฐานฮานอย ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อความเป็นมาตรฐานในการเขียนคำทับศัพท์ภาษาเวียดนามในภาษาไทย แต่ด้วยภาษาเวียดนามมีหลายสำเนียง ประกอบกับความแตกต่างทางระบบเสียงในภาษาไทยกับภาษาเวียดนาม ซึ่งมีหน่วยเสียงจำนวนหนึ่งไม่สามารถถอดเสียงด้วยอักษรในภาษาไทยได้ นอกนั้นยังพบว่า การถอดเสียงพยัญชนะท้ายบางหน่วยเสียงมีความคลาดเคลื่อน ซึ่งส่งผลอย่างมากต่อการแปลจากภาษาเวียดนามเป็นภาษาไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อต้องถอดเสียงทับศัพท์คำนามเฉพาะที่ยังไม่เคยมีการถอดเสียงมาก่อน อาจทำให้เกิดความผิดพลาดในบทแปลและนำไปสู่การอ้างอิงที่ไม่ถูกต้อง

บทความนี้ต้องการนำเสนอการถอดเสียงพยัญชนะภาษาเวียดนามเป็นภาษาไทย โดยใช้หลักการเปรียบเทียบทางภาษาตามแนวภาษาศาสตร์ เพื่อการถอดเสียงภาษาเวียดนามในภาษาไทยให้ถูกต้องใกล้เคียงที่สุด ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่นักแปลภาษาเวียดนามเป็นภาษาไทยตลอดจนวงวิชาการด้านภาษาเวียดนามในประเทศไทย

การเปรียบเทียบทางภาษากับการถอดเสียงทับศัพท์

การวิเคราะห์เปรียบเทียบภาษา (contrastive analysis หรือ CA) เป็นสาขาหนึ่งของภาษาศาสตร์ประยุกต์และเป็นพื้นฐานของวิชาภาษาศาสตร์ โดยศึกษาวิเคราะห์ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างสองภาษาหรือมากกว่าสองภาษาขึ้นไป โดยมุ่งเน้นที่การศึกษาความแตกต่างทางด้านระบบเสียง (phonology) ระบบหน่วยคำ (morphology) ระบบไวยากรณ์ (syntax) ความหมายทางภาษา (semantics) ที่เกิดจากระบบทางความคิด (Concept) และเงื่อนไขทางสังคมที่เป็นตัวกำหนดความคิด (Condition) ในระยะแรกนักภาษาศาสตร์โครงสร้างเป็นผู้นำกลวิธีเปรียบเทียบภาษานี้มาตัวช่วย

ในการสอนภาษา เพื่อชี้ให้เห็นข้อผิดพลาดในการเรียนภาษา ต่อมาในระยะหลัง การเปรียบเทียบภาษาถูกนำมาใช้ในการศึกษาเปรียบเทียบต่างทางภาษา ทั้งนี้การวิเคราะห์เปรียบเทียบต่างทางภาษาจำเป็นจะต้องคำนึงถึงความเป็นสากลของภาษาที่จะนำมาวิเคราะห์ เปรียบต่างว่ามีความเป็นสากลร่วมกันในประเด็นใดบ้าง (วิลโลว คิลปะอาซา และฌองส์ ฮวัน ซึ่ง, 2536: 16-22)

การนำหลักการวิเคราะห์เปรียบเทียบต่างทางภาษามาใช้ในการถอดเสียง (transcription) เป็นการถ่ายถอดเสียงจากภาษาหนึ่งไปสู่ภาษาหนึ่ง โดยใช้วิธีการถ่ายเสียง (transcription) และการถอดอักษร (transliteration) ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับ การถ่ายโอนทางภาษา (วิโรจน์ อรุณมานะกุล, 2551: 72) เป็นการนำรูปแบบของ ภาษาต้นทางมาวิเคราะห์ความเหมือนและความคล้ายคลึงกับภาษาเป้าหมายแล้ว ถอดเสียงทับศัพท์ให้ตรงหรือใกล้เคียงกับภาษาต้นทางที่สุด ทั้งนี้จะต้องระมัดระวัง การถ่ายโอนเชิงลบ ที่อาจเกิดจากการนำรูปแบบของภาษาเป้าหมายไปใช้แทนภาษาต้นทาง อย่างไม่เหมาะสม อันเนื่องมาจากข้อจำกัดด้านระบบเสียงและระบบตัวอักษร ทำให้เกิด การถอดเสียงที่ผิดพลาด

บทความนี้มุ่งที่จะใช้วิธีการถ่ายเสียง (transcription) โดยใช้หลักการเปรียบเทียบ ระบบเสียงมาเป็นข้อพิจารณาในการถอดเสียงพยัญชนะต้นและพยัญชนะท้าย ทั้งนี้ ในกระบวนการถอดเสียงแล้วทับศัพท์เป็นอักษรภาษาไทยมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้อง ให้ความสำคัญกับอักขรวิธีภาษาไทย เพื่อให้ได้การถอดเสียงที่เที่ยงตรงและใกล้เคียงภาษา เวียดนามมากที่สุดโดยไม่ขัดแย้งกับอักขรวิธีและธรรมชาติของภาษา

พยางค์ในภาษาเวียดนาม

พยางค์เป็นหน่วยหนึ่งของโครงสร้างเสียงในถ้อยคำ เป็นหน่วยที่เล็กที่สุดใน ภาษาพูด ในทุกถ้อยคำจะต้องมีพยางค์อย่างน้อยหนึ่งพยางค์ ซึ่งประกอบไปด้วย หน่วยเสียงพยัญชนะและหน่วยเสียงสระ ซึ่งสามารถแบ่งส่วนประกอบย่อยเป็นพยัญชนะต้น และพยัญชนะท้ายอีกด้วย (อภิรักษ์ณั ธรรมทวีฤกุล, 2547: 90-92)

ภาษาเวียดนามจัดอยู่ตระกูลภาษาออสโตรเอเชียติก เป็นภาษาคำพยางค์เดี่ยว (Mono syllable) และมีระบบเสียงวรรณยุกต์ พยางค์ในภาษาเวียดนามมีความคล้ายคลึง กับพยางค์ในภาษาไทย คือ ในหนึ่งพยางค์จะประกอบไปด้วยหน่วยเสียงที่มาประกอบกัน เข้าเป็นพยางค์ ได้แก่ หน่วยเสียงพยัญชนะต้น (อาจเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว หรือเสียง พยัญชนะต้นตันควบ) หน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงพยัญชนะท้ายซึ่งอาจมีหรือไม่มีก็ได้ และ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ “พยางค์” ในภาษาเวียดนาม คือ เสียงที่เปล่งออกมาหนึ่งครั้งแล้ว

มีความหมาย สามารถเป็นได้ทั้งหน่วยคำและคำ (Đoàn Thiện Thuật, 2003: 53)

องค์ประกอบของพยางค์ในภาษาเวียดนาม ประกอบด้วย 5 ส่วน ได้แก่

1. หน่วยเสียงพยัญชนะต้น (phụ âm đầu) คือ หน่วยเสียงพยัญชนะที่เกิดในตำแหน่งต้นพยางค์สามารถเป็นได้ทั้งเสียงโฆษะและอโฆษะ และเกิดจากฐานกรณ์ที่แตกต่างกัน ในภาษาเวียดนามหน่วยเสียงที่เกิดในตำแหน่งนี้ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว การปรากฏรูปพยัญชนะมีทั้งที่ปรากฏรูปและไม่ปรากฏรูป ทั้งนี้ ปรากฏการณ์ที่หน่วยเสียงพยัญชนะต้นที่ไม่ปรากฏรูป คือ หน่วยเสียง /ʔ/ เช่น คำว่า ăn /ʔen⁴⁴/ คำว่า uóng /ʔuon³⁵/ พยางค์ประเภทนี้จะไม่ปรากฏรูปพยัญชนะต้น

2. หน่วยเสียงพยัญชนะควบ (âm đệm) คือ หน่วยเสียงพยัญชนะที่ออกเสียงติดต่อกันกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นที่ทำหน้าที่เป็นเสียงหลัก ในภาษาเวียดนามเสียงควบมีเพียงหน่วยเสียงเดียว คือ หน่วยเสียง /w/ เป็นเสียงพยัญชนะกึ่งสระ ปรากฏได้ 2 รูป คือ รูป o และ u

3. หน่วยเสียงสระ (âm chính) คือ หน่วยเสียงที่เกิดในตำแหน่งแกนกลางของพยางค์ เป็นเสียงโฆษะหรือ เสียงแท้ในภาษาเวียดนามมีทั้งสระเดี่ยวเสียงสั้น สระเดี่ยวเสียงยาว และสระประสม

4. หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย (âm cuối) คือ หน่วยเสียงพยัญชนะที่เกิดในตำแหน่งท้ายพยางค์ ในภาษาเวียดนามหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายสามารถเป็นได้ทั้งหน่วยเสียงพยัญชนะประเภเสียงกักและเสียงนาสิก

5. หน่วยเสียงวรรณยุกต์ (thanh điệu) คือ ระดับเสียงของพยางค์ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในพยางค์ เช่นเดียวกับเสียงพยัญชนะและเสียงสระ การเปลี่ยนแปลงของเสียงวรรณยุกต์มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางความหมายในพยางค์เสมอ ภาษาเวียดนามจัดเป็นภาษาที่มีวรรณยุกต์โดยมีหน่วยเสียงวรรณยุกต์สำเนียงมาตรฐาน (สำเนียงฮานอย) มี 6 หน่วยเสียง และสามารถปรากฏรูปวรรณยุกต์ได้ 5 รูป

ระบบเสียงพยัญชนะในภาษาเวียดนามเปรียบเทียบกับภาษาไทย

ภาษาเวียดนามเขียนด้วยอักษรละติน เรียกว่า “อักษรแห่งชาติ” (chữ quốc ngữ) ทั้งนี้การปรากฏรูปอักษรภาษาเวียดนามมีความสัมพันธ์กับเสียงโดยพื้นฐานแล้วตัวอักษรหนึ่งตัวอักษรจะใช้แทนหนึ่งหน่วยเสียง ซึ่งในภาษาเวียดนามมี 29 รูป ใช้แทน 29 หน่วยเสียง นอกจากนั้นยังใช้ตัวอักษรสองตัวอักษรถือเป็น 1 รูปแทน 1 หน่วยเสียง ลักษณะเช่นนี้มี 9 รูป 9 หน่วยเสียง นอกจากนั้นยังมีตัวอักษรที่ปรากฏร่วมกันสามตัวอักษร เป็น 1 รูป แทนหนึ่งหน่วยเสียง ซึ่งมี 1 รูป 1 หน่วยเสียง (หนึ่งฤทัย จันทราคม, 2564: 101)

ภาษาเวียดนามมีหน่วยเสียงพยัญชนะทั้งหมด 25 หน่วยเสียง จัดเป็นหน่วยเสียงพยัญชนะต้น 23 หน่วยเสียง หน่วยเสียงพยัญชนะควบ 1 หน่วยเสียง และหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย 9 หน่วยเสียง (Nguyễn Văn Huệ, 2010: 13-40; Đoàn Thiện Thuật, 2012: 195) ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบหน่วยเสียงและการปรากฏรูปพยัญชนะต้นและพยัญชนะท้ายระหว่างภาษาเวียดนามกับภาษาไทย

ที่	ภาษาเวียดนาม				ภาษาไทย				
	หน่วยเสียง	สภาพของเส้นเสียง / ฐานกรณ์	รูปพยัญชนะต้น	รูปพยัญชนะท้าย	หน่วยเสียง	รูปพยัญชนะต้น	หน่วยเสียงใกล้เคียง	รูปพยัญชนะต้น	รูปพยัญชนะท้าย
1	/b/	อโรหะ / bilabial	b	-	/b/	บ			
2	/p/	โหหะ / bilabial	p	p	/p/	ป			บ, ป, พ, ภ, ฟ
3	/t/	อโรหะ / dental	t	t	/t/	ต, ถ			ต, ต, ศ, ช, ท, จ, ศ, ษ, ฏ, ฐ, ฑ, ฒ, จ, ฐ, ฏ
4	/d/	โหหะ / alveolar	đ	-	/d/	ด, ฎ			
5	/th/	อโรหะ / dental	th	-	/th/	ท, ธ, ถ, ฐ, ฑ, ฒ			
6	/ʈ/	อโรหะ / retroflex	tr	-	-	-	/c/	จ	
7	/c/	อโรหะ / palatal	ch	-	/c/	จ			
8	/k/	อโรหะ / velar	c	c, ch	/k/	ก			ก, ค, ข, ฆ
			k	-					
			q	-					
9	/ʔ/	อโรหะ / glottal	ไม่มีรูป	ไม่มีรูป	/ʔ/	อ			
10	/m/	โหหะ / bilabial	m	m	/m/	ม			ม
11	/n/	โหหะ / alveolar	n	n	/n/	น, ณ			น, ณ, ญ, ณ, ร, ฬ
12	/ŋ/	โหหะ / velar	ng	ng, nh	/ŋ/	ง			ง
			ngh	-					
13	/ɲ/	โหหะ / palatal	nh	-	ไม่มี	-	/j/	ย, ญ	
14	/f/	อโรหะ / labio-dental	ph	-	/f/	ฟ, ฝ			
15	/v/	โหหะ / labio-dental	v	-	ไม่มี	-	/w/	ว	

ตารางที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบหน่วยเสียงและการปรากฏรูปพยัญชนะต้นและพยัญชนะท้ายระหว่างภาษาเวียดนามกับภาษาไทย (ต่อ)

ที่	ภาษาเวียดนาม				ภาษาไทย				
	หน่วยเสียง	สภาพของเส้นเสียง / ฐานกรณ์	รูปพยัญชนะต้น	รูปพยัญชนะท้าย	หน่วยเสียง	รูปพยัญชนะต้น	หน่วยเสียงใกล้เคียง	รูปพยัญชนะต้น	รูปพยัญชนะท้าย
16	/s/	อโรหะ / dental	x	-	/s/	ซ, ศ, ษ, ส			
17	/z/	โรหะ / dental	d	-	ไม่มี	-	/s/	ซ, ศ, ษ, ส	
			gi	-					
18	/ʃ/	อโรหะ / retroflex	s	-	ไม่มี	-		ซ, ศ, ษ, ส	
19	/ʒ/	อโรหะ / retroflex	r	-	ไม่มี	-		ซ, ศ, ษ, ส	
20	/χ/	อโรหะ / velar	kh	-	ไม่มี	-	/kh/	ค, ข, ฅ, ฌ	
21	/ɣ/	โรหะ / velar	g	-	ไม่มี	-	/k/	ก	
			gh	-					
22	/h/	โรหะ / glottal	h	-	/h/	ท, ฮ			
23	/l/	โรหะ / alveolar	l	-	/l/	ล, ฬ			
24	/j/	โรหะ / palatal	-	i	/j/	ย, ญ			ย
			-	y					
25	/w/	โรหะ / bilabial	-	o	/w/	ว			ว
			-	u					

จากตารางที่ 1 หน่วยเสียงพยัญชนะต้นภาษาเวียดนามที่มีตรงกับในภาษาไทยมีจำนวน 17 หน่วยเสียง โดยมีหน่วยเสียงที่ปรากฏด้วยรูปอักษรพยัญชนะเพียงรูปเดียว และหน่วยเสียงที่ปรากฏด้วยรูปพยัญชนะได้หลายรูป และมีหน่วยเสียงจำนวนหนึ่งที่ไม่มีในภาษาไทยแต่เป็นหน่วยเสียงใกล้เคียงและสามารถถอดเสียงเป็นอักษรไทยได้ จำนวน 8 หน่วยเสียง ในจำนวนนี้มีหน่วยเสียงที่ไม่มีในภาษาไทยมาตรฐานและต้องถอดรูปเป็นอักษรไทยในหน่วยเสียงใกล้เคียง คือ หน่วยเสียง /ɲ/ อนุโลมให้ใช้อักษร ญ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2555: 8) นอกจากนี้ ทั้งภาษาเวียดนามและภาษาไทยมีหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายเหมือนกัน

การถอดเสียงทับศัพท์เสียงพยัญชนะต้นภาษาเวียดนามในภาษาไทย

การปรากฏรูปของหน่วยเสียงพยัญชนะต้นในภาษาเวียดนามนั้น โดยปกติ 1 หน่วยเสียง จะปรากฏ 1 รูป ยกเว้นมี 4 หน่วยเสียง ที่ปรากฏ 2 หรือ 3 รูปในหน่วย

เสียงเดียวกัน ได้แก่ /v/, /ŋ/, /k/ และ /z/ ทั้งนี้เป็นไปตามกฎการปรากฏร่วมกับหน่วยเสียงสระเป็นสำคัญ ดังนี้ หน่วยเสียง /v/ ปรากฏได้ 2 รูป คือ g และ gh หน่วยเสียง /ŋ/ เมื่อเป็นหน่วยเสียงพยัญชนะต้น สามารถปรากฏด้วยรูป ng และ ngh โดยจะปรากฏด้วยรูป ngh เมื่อปรากฏร่วมกับสระ -i/i/ , ia /ie/, -ê/e/, iê /ie/ นอกจากนั้นหน่วยเสียง /z/ ปรากฏได้ 2 รูป คือ d และ gi และหน่วยเสียง /k/ สามารถปรากฏ ด้วยรูป k และ c และ q เมื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะต้น โดยจะปรากฏด้วยรูป q เมื่อมีเสียงควบ /w/ กลายเป็นหน่วยเสียง /kw/ จึงต้องเขียนด้วยรูป qu- เสมอ

สำหรับภาษาไทย มีหน่วยเสียงพยัญชนะ 21 หน่วยเสียง (กาญจนา นาคสกุล, 2545: 69) ปรากฏรูปอักษรพยัญชนะได้ 44 รูป สามารถจัดเป็นหมวดหมู่เป็นสามกลุ่ม โดยใช้เสียงวรรณยุกต์เป็นเกณฑ์และยึดตามหน้าที่ในการเกิดที่ต้นคำหรือเสียงพยัญชนะต้นซึ่งสามารถผันเสียงวรรณยุกต์ได้แตกต่างกัน เรียกว่าไตรยางศ์ ได้แก่ อักษรสูง อักษรกลางและอักษรต่ำ ดังนั้นการถอดเสียงพยัญชนะต้นภาษาเวียดนามเป็นภาษาไทย จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องพิจารณาในเรื่องไตรยางศ์ร่วมด้วย

เมื่อพิจารณาหน่วยเสียงพยัญชนะต้นในภาษาเวียดนามโดยเปรียบเทียบกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นที่ปรากฏรูปตรงกับพยัญชนะอักษรกลางในภาษาไทย สามารถเทียบเสียงและรูปอักษรได้ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะต้นในภาษาเวียดนามที่ปรากฏรูปตรงกับพยัญชนะอักษรกลางในภาษาไทย

หน่วยเสียงพยัญชนะต้น	/k/	/c/	/d/	/t/	/b/	/p/	/ʔ/
อักษรพยัญชนะต้น ภาษาเวียดนาม	k, c, q	ch, tr	đ	t	b	p	ไม่มีรูป
อักษรพยัญชนะต้นภาษาไทย (อักษรกลาง)	ก	จ	ด	ต	บ	ป	อ

จากตารางที่ 2 พบว่า มีหน่วยเสียงในภาษาเวียดนาม 2 หน่วยเสียงที่สามารถปรากฏได้หลายรูป แต่เมื่อถอดเสียงเป็นพยัญชนะภาษาไทยพบว่าใช้เพียงรูปเดียว ได้แก่ หน่วยเสียง /k/ ปรากฏรูปเป็น k, c, q ถอดเสียงเป็นภาษาไทย คืออักษร ก หน่วยเสียง /c/ ปรากฏรูปเป็น ch, tr ถอดเสียงเป็นอักษร จ กรณีนี้เมื่อถอดเสียงภาษาเวียดนามเป็นภาษาไทยจึงไม่เกิดความสับสนเนื่องจากหนึ่งหน่วยเสียงสามารถใช้ตัวอักษรเพียงหนึ่งรูป

อีกกรณีหนึ่ง หน่วยเสียงพยัญชนะต้นที่ปรากฏเป็นอักษรภาษาเวียดนามเพียงรูปเดียว แต่เมื่อถอดเสียงเป็นภาษาไทยพบว่าสามารถปรากฏได้หลายรูป คือ หน่วยเสียง

/t/ ปรากฏด้วยรูป ต, ถ และ ฏ ในกรณีนี้ควรใช้อักษรพยัญชนะต้น ต ในการถอดเสียงเท่านั้น เนื่องจากหน่วยเสียง /t/ อักษรตัว ต นิยมใช้เป็นอักษรพยัญชนะต้นมากที่สุด เมื่อเทียบกับการใช้อักษรตัว ถ และ ฏ ทั้งนี้ในภาษาไทยมีคำที่ขึ้นต้นด้วย ถ อยู่คำเดียวคือ ฎีกา นอกเหนือจากนั้นใช้ประกอบกับคำที่มาจากภาษาบาลีหรือสันสกฤต ส่วนตัว ฏ ไม่พบคำใดที่ขึ้นต้นด้วยอักษรตัวนี้ (วิโรจน์ อรุณมานะกุล, 2550: 19)

หน่วยเสียงพยัญชนะต้นภาษาเวียดนามที่สามารถถอดเสียงตรงกับพยัญชนะในหมู่อักษรสูงและอักษรต่ำในภาษาไทย สามารถปรากฏได้หลายรูปหากไม่พิจารณาเรื่องไตรยางค์จะทำให้เกิดความสับสนและความผิดพลาดในการถอดเสียง ทั้งนี้เนื่องจากข้อจำกัดของอักษรสูงและอักษรต่ำที่ผันเสียงวรรณยุกต์ได้ไม่ครบ 5 เสียง ซึ่งมีข้อพิจารณาย่อยเป็น 2 กรณี คือ กรณีที่หน่วยเสียงนั้นสามารถถอดเสียงเป็นอักษรสูงและอักษรต่ำที่จัดเป็นอักษรคู่ และกรณีที่หน่วยเสียงนั้นสามารถถอดเสียงเป็นอักษรต่ำเดียว ซึ่งทั้ง 2 กรณีดังกล่าวมีหลักการผันเสียงวรรณยุกต์ที่แตกต่างกันและส่งผลต่อการถอดเสียงเป็นภาษาไทย

กรณีแรก เมื่อหน่วยเสียงนั้นสามารถถอดเสียงเป็นอักษรสูงและอักษรต่ำที่มีหน่วยเสียงตรงกัน ถูกจัดเป็นอักษรคู่ การผันเสียงวรรณยุกต์ในพยางค์ที่มีพยัญชนะต้นเป็นอักษรคู่หน่วยเสียงเดียวกัน จำเป็นต้องผันร่วมกันจึงจะได้เสียงวรรณยุกต์ครบ 5 เสียง ดังนั้น ในการถอดเสียงพยัญชนะต้นกลุ่มนี้จะต้องพิจารณาเสียงวรรณยุกต์ก่อนแล้วจึงใช้อักษรพยัญชนะที่สามารถผันเสียงวรรณยุกต์ได้ใกล้เคียงภาษาเวียดนามมากที่สุด ประการสำคัญเนื่องจากอักษรกลุ่มนี้ในภาษาไทยมีหลายรูปการพิจารณาใช้ตัวอักษรจำเป็นต้องเลือกใช้อักษรที่มีความนิยมมากใช้ในภาษาไทย เพื่อให้เกิดความครอบคลุมของรูปคำที่สามารถปรากฏได้ ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงหน่วยเสียงพยัญชนะต้นภาษาเวียดนามที่สามารถถอดเสียงตรงกับพยัญชนะอักษรสูงและอักษรต่ำในภาษาไทย

หน่วยเสียงพยัญชนะต้น		/χ/	/s/	/th/	/f/	/h/
อักษรพยัญชนะต้นภาษาเวียดนาม		kh	x, d, gi s, r	th	ph	h
อักษรพยัญชนะต้นภาษาไทย	อักษรสูง	ข, ช	ศ, ส, ซ	ฐ, ถ	ฝ	ท
	อักษรต่ำ	ค, ก, ฅ	ซ	จ, ฉ, ฌ, ฐ	ฟ	ฮ

จากตารางที่ 3 หน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาเวียดนามที่ปรากฏหนึ่งรูปเมื่อถอดเสียงเป็นพยัญชนะภาษาไทยสามารถปรากฏได้หลายรูป ได้แก่ หน่วยเสียง /χ/ มีความใกล้เคียงกับหน่วยเสียง /kh/ เมื่อถอดเสียงเป็นภาษาไทย ในกรณีที่คำนั้นเทียบเสียง

วรรณยุกต์เป็นเสียงเอก โท และจัตวา จะต้องเลือกใช้อักษรสูง พยัญชนะตัว ข มากกว่า ข (วิโรจน์ อรุณมานะกุล, 2550: 18) และในกรณีที่คำนั้นเทียบเสียงวรรณยุกต์เป็นเสียงสามัญ โท และตรี จะต้องเลือกใช้อักษรต่ำ พยัญชนะตัว ค มากที่สุดเมื่อเทียบกับอักษร ค และ ฆ (วิโรจน์ อรุณมานะกุล, 2550: 18)

ข้อพิจารณาการเลือกใช้ตัวอักษรที่กล่าวมาข้างต้น นำมาใช้ในกรณีอักษร พยัญชนะต้นสำหรับถอดเสียงหน่วยเสียง /s/ และ /th/ ด้วยเช่นกัน กล่าวคือ หน่วยเสียง /s/ จะต้องเลือกใช้อักษรพยัญชนะตัว ส และ ซ หน่วยเสียง /th/ จะต้องเลือกใช้อักษรพยัญชนะตัว ถ และ ท

อย่างไรก็ตาม หน่วยเสียงพยัญชนะต้นที่มักพบปัญหาการถอดเสียงเป็นภาษาไทย คือหน่วยเสียง /h/ ทั้งนี้ในการถอดเสียงนี้จะต้องพิจารณาเทียบเคียงเป็นเบื้องต้นก่อนว่าคำนั้นสามารถจัดเป็นคำเป็นหรือคำตายในภาษาไทย และมีเสียงวรรณยุกต์เป็นเสียงใด แล้วจึงเลือกใช้อักษร ห หรือ ฮ ให้เหมาะสมตามหลักไตรยางศ์ในภาษาไทย

กรณีคำที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้น /h/ ที่เทียบได้กับคำเป็น คือ มีสระเสียงยาว และไม่มีเสียงพยัญชนะท้าย หรือคำที่มีสระเสียงสั้นหรือเสียงยาวและมีเสียงพยัญชนะท้ายเป็นเสียง /ŋ/, /n/, /m/, /j/ และ /w/ หากมีเสียงวรรณยุกต์เป็นเสียงเอกและจัตวา ต้องใช้อักษรพยัญชนะ ห อักษรสูงเป็นพยัญชนะต้น เช่น คำว่า Hài /haj³²/ เทียบเคียงภาษาไทยคือคำเป็น มีเสียงเอก ต้องใช้อักษร ห เป็นอักษรสูง ถอดเสียงเป็นภาษาไทยเป็น “ห่าย” ทั้งนี้ไม่สามารถใช้ ฮ เนื่องจากเป็นอักษรต่ำ ไม่สามารถผันเป็นเสียงเอก ส่วนกรณีที่เทียบได้กับคำเป็นและมีเสียงวรรณยุกต์เป็นเสียงสามัญ จะต้องใช้อักษรพยัญชนะ ฮ ซึ่งเป็นอักษรต่ำเป็นพยัญชนะต้น เช่น คำว่า Hai /haj⁴⁴/ เทียบเคียงภาษาไทยคือคำเป็น วรรณยุกต์เสียงสามัญ ต้องใช้อักษร ฮ ถอดเสียงเป็นภาษาไทยเป็น “ฮาย”

กรณีคำที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้น /h/ ที่เทียบได้กับคำตาย คือ มีสระเสียงสั้น และไม่มีเสียงพยัญชนะท้าย หรือคำที่มีสระเสียงสั้นหรือเสียงยาวและมีเสียงพยัญชนะท้ายเป็นเสียง /k/, /t/ และ /p/ หากมีเสียงวรรณยุกต์เทียบได้เป็นเสียงเอกหรือไถ่เคียงเสียงเอก จะต้องใช้อักษร ห ซึ่งเป็นอักษรสูง เช่น คำว่า Hiệp /hiệp^{31/2}/ ถอดเสียงเป็นคำว่า “เหียบ” และหากเป็นคำตายมีเสียงวรรณยุกต์เป็นเสียงโทและเสียงตรี จะต้องใช้อักษร ฮ ซึ่งเป็นอักษรต่ำ เช่น คำว่า Hiệp /hiệp³⁵/ ถอดเสียงเป็นคำว่า “เฮียบ”

กรณีที่สอง หน่วยเสียงพยัญชนะต้นในภาษาเวียดนามเมื่อถอดเสียงเป็นพยัญชนะต้นภาษาไทยที่ไม่มีอักษรคู่ สามารถปรากฏได้ 1 รูป ให้เลือกใช้ตามความสามารถในการผันเสียงวรรณยุกต์ที่มีความใกล้เคียงกับเสียงวรรณยุกต์ในภาษาเวียดนาม กล่าวคือ หน่วยเสียงพยัญชนะต้นภาษาเวียดนามที่สามารถถอดเสียงตรงกับพยัญชนะในหมู่

อักษรต่ำเดี่ยว เนื่องจากอักษรกลุ่มนี้ไม่มีเสียงคู่กับอักษรสูง ผันเสียงวรรณยุกต์ได้เพียง 3 เสียง คือ เสียงสามัญ โท และตรี การที่จะผันให้ครบทั้ง 5 เสียง จะต้องใช้อักษรพยัญชนะ ห เป็นอักษรนำ เพื่อให้เป็นเสียงเอกและจัตวา เช่น มา - หม่า - ม่า - ม้า - หมาดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4 แสดงหน่วยเสียงพยัญชนะต้นภาษาเวียดนามที่ถอดเสียงด้วยอักษรต่ำเดี่ยวในภาษาไทย

หน่วยเสียงพยัญชนะต้น	/m/	/n/	/ŋ/	/v/	/l/	/ɲ/
อักษรพยัญชนะต้นภาษาเวียดนาม	m	n	ng, ngh	v	l	nh
อักษรพยัญชนะต้นภาษาไทย (อักษรต่ำเดี่ยว)	ม	น, ณ	ง	ว	ล, พ	ญ

จากตารางที่ 4 เมื่อต้องถอดเสียงคำในภาษาเวียดนามที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเป็นเสียง /m/, /n/, /ŋ/, /v/ และ /l/ หากคำนั้นเทียบเสียงวรรณยุกต์เป็นเสียงเอกและจัตวา จะต้องใช้อักษร ห เป็นอักษรนำ กรณีหน่วยเสียง /n/ ซึ่งมีพยัญชนะต้นในภาษาไทยปรากฏได้หลายรูป ควรเลือกใช้อักษรพยัญชนะตัว น และหน่วยเสียง /l/ ควรเลือกใช้อักษรพยัญชนะตัว ล เนื่องจากตรงรูปตรงเสียงและเป็นอักษรที่นิยมใช้ในภาษาไทยมากที่สุดเมื่อเทียบกับตัวอักษร ณ และ อักษร พ

สำหรับหน่วยเสียง /ɲ/ อนุโลมให้ใช้อักษร ญ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2555: 8) ทั้งนี้เนื่องจากในภาษาไทยไม่มีหน่วยเสียงนี้จึงไม่มีตัวอักษร และถึงแม้ว่าหน่วยเสียง /ɲ/ จะเป็นเสียงโฆษะและมีฐานกรณ์ที่เพดานแข็งในตำแหน่งเดียวกับหน่วยเสียง /j/ แต่ในการถอดเสียงจะไม่ใช้อักษรตัว ย เนื่องจากทำให้เกิดความสับสนในเรื่องหน่วยเสียงและนำไปสู่ความผิดพลาดในการทับศัพท์ เช่น คำว่า *nhà* /ɲa³²/ ถอดเสียงเป็น หย่า ไม่ถอดเสียงเป็น หย่า /ja³²/ เป็นต้น

การถอดเสียงหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบภาษาเวียดนามเป็นภาษาไทย

ในภาษาเวียดนามมีเสียงควบเพียงหน่วยเสียงเดียว คือ หน่วยเสียง /w/ เป็นเสียงกึ่งสระ สามารถปรากฏได้ 2 รูป คือ รูป u และรูป o ทั้งนี้ในการปรากฏร่วมกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้น หน่วยเสียง /w/ จะไม่สามารถปรากฏร่วมกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นที่มีฐานกรณ์ที่ริมฝีปากทุกหน่วยเสียง ได้แก่ /b/, /m/, /f/, /v/ นอกจากนี้ยังไม่สามารถปรากฏร่วมกับหน่วยเสียงพยัญชนะนาสิก /n/ และหน่วยเสียงเกิดที่เพดาน /z/ ยกเว้นคำที่มี

รากศัพท์จากภาษาอื่น เช่น *buýt, voan*
วารสารมนุษยกับสังคม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
 Journal of Man and Society Faculty of Humanities and Social Sciences

ในการปรากฏร่วมกับหน่วยเสียงสระ หน่วยเสียง /w/ จะไม่สามารถปรากฏร่วมกับหน่วยเสียงสระห่อปาก และการปรากฏด้วยรูป u หรือรูป o นั้นยังมีความสัมพันธ์กับเสียงสระ กล่าวคือ จะปรากฏด้วยรูป u เมื่อปรากฏร่วมกับสระแคบ ได้แก่ y /i/, ya /ie/, yê /ie/, ê /e/, ø /ə/ และ â /r/ เช่น คำว่า thuý /thwi³²³/, khuya /χwie⁴⁴/, huê /hwe³¹/, tuàn /twɛn³²/ และจะปรากฏด้วยรูป o กรณีหน่วยสระกว้าง ได้แก่ e /e/, a /a/ และ ă /ə/ เช่น คำว่า loè /lwe³²/, xoài /swaj³²/, khoa /χwa⁴⁴/, khôe /χwe³²³/, xoăn /swen⁴⁴/

นอกจากนี้ กรณีปรากฏร่วมกับหน่วยเสียง /k/ แต่จะปรากฏด้วยรูป u ร่วมกับอักษรพยัญชนะต้นรูป q เท่านั้น เช่น คำว่า quã /kwa³²³/, quê /kwe⁴⁴/ และหน่วยเสียงพยัญชนะต้น /n/ ที่สามารถปรากฏร่วมกับหน่วยเสียง /w/ ได้มีเพียง 2 คำเป็นคำที่มีรากภาษาอื่น (Hán-Việt) คือ คำว่า noa /nwa⁴⁴/ และ noãn /nwan³²⁵/

สำหรับภาษาไทย คำควบกล้ำ หมายถึง คำที่มีพยัญชนะสองตัวเขียนเรียงติดกัน อยู่ต้นพยางค์และใช้สระเดียวกัน เวลาอ่านออกเสียงกล้ำเป็นพยางค์เดียวกัน เสียงวรรณยุกต์ของพยางค์นั้นจะเป็นไปตามเสียงพยัญชนะตัวหน้า ในภาษาไทยมีเสียงควบจำนวน 3 หน่วยเสียง ได้แก่ /r /, /l / และ /w/ ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับภาษาเวียดนาม ที่มีเสียงควบเพียงหน่วยเสียงเดียวคือ หน่วยเสียง /w/ ในภาษาไทย เสียงควบ /w/ สามารถเกิดร่วมกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้เพียง 2 หน่วยเสียง ได้แก่ หน่วยเสียง /k/ ปรากฏด้วยรูป กว /kw/ และหน่วยเสียง /kh/ ปรากฏด้วยรูป ขว และ คว /khw/

ในการถอดเสียงหน่วยเสียงพยัญชนะควบ /w/ สามารถปรากฏด้วยรูปอักษรพยัญชนะตัว ว แต่เนื่องจาก ในภาษาเวียดนาม หน่วยเสียงพยัญชนะควบ /w/ สามารถเกิดร่วมกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นมากกว่าในภาษาไทย และมีหลายหน่วยเสียงที่ไม่สามารถเกิดขึ้นได้ในภาษาไทย ความแตกต่างดังกล่าวจึงเป็นปัญหาในการถอดเสียงเป็นภาษาไทยเป็นอย่างมาก ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5 แสดงการปรากฏร่วมของหน่วยเสียงพยัญชนะต้นกับหน่วยเสียงพยัญชนะควบ /w/ ในภาษาเวียดนามและการถอดเสียงเป็นภาษาไทย

ที่	รูปพยัญชนะต้นภาษาเวียดนาม	หน่วยเสียงพยัญชนะต้น + เสียงควบ	ถอดเสียงเป็นพยัญชนะภาษาไทย	ตัวอย่างคำ	ถอดเสียงเป็นภาษาไทย
1	b	/ bw /	บว	buýt	บู้ด
2	t	/ tw /	ตว	toa	ตวา
3	đ	/ dw /	ดว	đoan	ดวาน
4	th	/ thw /	ทว ถว	thuê thuyền	ทเว ถเวียน
5	tr	/ tw /	จว	truyền	เจวียน

ตารางที่ 5 แสดงการปรากฏร่วมของหน่วยเสียงพยัญชนะต้นกับหน่วยเสียงพยัญชนะควบ /w/ ในภาษาเวียดนามและการถอดเสียงเป็นภาษาไทย (ต่อ)

ที่	รูปพยัญชนะ ต้นภาษา เวียดนาม	หน่วยเสียง พยัญชนะต้น + เสียงควบ	ถอดเสียงเป็น พยัญชนะ ภาษาไทย	ตัวอย่างคำ	ถอดเสียงเป็น ภาษาไทย
6	ch	/ cw /	จว	choang	จวาง
7	q	/ kw /	กว	qua	กวา
8	/ ʔ / ไม่มีรูป	/ ʔw /	อว	oan	อวาน
9	nh	/ jw /	ญว	nhoe	ญว
11	ph	/ fw /	ฟว	phuy	ฟวี
12	x	/ sw /	สว / ซว	xoài	สหว้าย
13	d	/ zw /	สว / ซว	doan	ซวาน
14	s	/ ʃw /	สว / ซว	sue soán	ซเว สหวาน
15	r	/ ʒw /	สว / ซว	roa	ซวา
16	kh	/ χw /	ขว / คว	khoa	ควา
17	g	/ ɣw /	กว	goá	กว่า
18	h	/ hw /	หว / ฮว	hoa hoà	ฮวา หว่า
19	m	/ mw /	มว	moay	มว้ย
20	n	/ nw /	นว	noa	นวา
21	ng	/ ŋw /	งว	ngoa	งวา
22	v	/ vw /	วว	voan	ววาน
23	l	/ lw /	ลว	loa	ลวา

ปัญหาในการถอดเสียงควบที่สำคัญ คือ การปรากฏร่วมกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นที่ไม่พบในภาษาไทยซึ่งทำให้เกิดความยุ่งยากอย่างมากในการถอดเสียง กล่าวคือ กรณีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเป็นหน่วยเสียง /m/, /n/, /ŋ/, /v/ และ /l/ ซึ่งเมื่อถอดเสียงพยัญชนะต้นดังกล่าวเป็นภาษาไทย จะต้องใช้อักษรอักษรต่ำเดี่ยว และหากพยางค์นั้นมีเสียงวรรณยุกต์เป็นเสียงเอกและจัตวา ก็จะต้องใช้อักษรพยัญชนะ ห เป็นอักษรนำเพื่อให้ผันเสียงวรรณยุกต์ได้ครบทั้ง 5 เสียง ดังตัวอย่างที่ 12, 14 และ 18 ในตารางที่ 5 ทั้งนี้ในพยางค์ที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นกลุ่มนี้หากมีเสียงควบหน่วยเสียง /w/ การถอดเสียงเป็นภาษาไทยยิ่งพบว่าจำเป็นต้องใช้อักษรวิธีที่ไม่ปกติและเกิดความสับสนในการออกเสียง

กรณีข้างต้น ตามประกาศราชกิจจานุเบกษาเรื่องการเขียนทับศัพท์ภาษาเวียดนามในภาษาไทยประกาศ ณ วันที่ 22 มิถุนายน พ.ศ. 2555 ได้กำหนดว่า **วารสารมนุษยกับสังคม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**

Journal of Man and Society Faculty of Humanities and Social Sciences

กรณีคำที่มีอักษรควบกล้ำ จะไม่ถือว่าอักษร ห เป็นส่วนหนึ่งของพยัญชนะควบกล้ำ เพราะอักษร ห เป็นเพียงอักษรที่ใช้กำกับให้เป็นเสียงสูงเท่านั้น ตัวอย่างคำว่า ngoan ngoãn ออกเสียง /ŋwan⁴⁴/ - /ŋwan³²⁵/ ให้ถอดเสียงเป็น งวาน-งหวาน และในกรณีที่มีสระหน้าให้เลื่อนสระหน้าไปไว้หน้าอักษร ห เพื่อช่วยในการอ่าน ตัวอย่างเช่น คำว่า ngoen ngoẽn ออกเสียง /ŋwen⁴⁴/ - /ŋwen³²³/ ให้ถอดเสียงเป็น แวน-งแวน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2555: 7)

เห็นได้ว่า คำว่า ngoãn /ŋwan³²⁵/ สามารถถอดเสียงเป็น งหวาน มีเสียงวรรณยุกต์เป็นเสียงจัตวา ต้องเขียนอักษร ห ไว้หน้าอักษรควบ ว เพื่อทำหน้าที่ในการบังคับเสียงวรรณยุกต์ให้เป็นเสียงจัตวา ทั้งนี้ในทางสัทศาสตร์ เสียงวรรณยุกต์เป็นเสียงที่ไม่สามารถเปล่งออกมาได้โดยลำพัง หรือ เรียกว่า segmental sounds ซึ่งจะปรากฏร่วมกับเสียงก้องเสมอซึ่งอาจเป็นหน่วยเสียงพยัญชนะโฆษะหรือหน่วยเสียงสระก็ได้ เสียงวรรณยุกต์จึงเป็นเสียงก้องและปรากฏกลางพยางค์ (อภิลักษณ์ ธรรมทวีธิกุล, 2547) ดังนั้น การที่อักษร ห ปรากฏหน้า อักษร ว จึงเป็นการทำหน้าที่เป็นเสียงวรรณยุกต์ให้แก่พยางค์ ngoãn /ŋwan³²⁵/ หากถอดเสียงเป็นภาษาไทยด้วยอักษรวิธีปกติเป็น หวาน อาจทำให้เกิดความสับสนในการออกเสียงเป็น หง-วาน ซึ่งไม่ถูกต้อง

นอกจากนี้ในภาษาเวียดนามพบการเกิดเสียงพยัญชนะต้นควบ /hw/ ซึ่งไม่พบในภาษาไทย ในการถอดเสียงพยัญชนะต้นควบนี้นอกจากจะต้องพิจารณาเทียบเคียงคำเป็นคำตายและเสียงวรรณยุกต์ดังที่ได้อธิบายในเรื่องการถอดหน่วยเสียงพยัญชนะต้น ภาษาเวียดนามที่ตรงกับพยัญชนะไทยในหมู่อักษรสูงและอักษรต่ำแล้ว ในกรณีคำที่มีเสียงพยัญชนะต้นควบ /hw/ และมีเสียงวรรณยุกต์เป็นเสียงเอก เสียงโท หรือเสียงจัตวา จะต้องใช้อักษร ห เป็นอักษรนำปรากฏหน้า อักษร ว เพื่อทำหน้าที่เป็นเสียงวรรณยุกต์ให้แก่พยางค์นั้นอีกด้วย เช่น คำว่า Huyèn /hwien³²/ จัดเป็นคำเป็น มีวรรณยุกต์เสียงเอก เมื่อถอดเสียงต้องใช้อักษรพยัญชนะต้น ห ซึ่งเป็นอักษรสูง และใช้อักษร ห เป็นอักษรนำปรากฏหน้า อักษร ว ซึ่งจะถอดเสียงได้เป็น “เหวียน” ไม่ถอดเสียงเป็น “เหวียน” /wien³²/ หรือ “เฮวียน” เป็นอักษรต่ำคำตาย วรรณยุกต์เสียงโท ซึ่งไม่ถูกต้อง

ตัวอย่างการถอดคำที่เทียบเคียงได้กับคำเป็น มีเสียงวรรณยุกต์จัตวา เช่น คำว่า Hoán /hwan⁴⁵/ ถอดเสียงโดยใช้อักษรพยัญชนะต้น ห ซึ่งเป็นอักษรสูงเป็น “หวาน” ไม่สามารถถอดเสียงเป็น “หวาน” /wan⁴⁵/ หรือ “ฮวาน” ซึ่งผิดอักษรวิธีภาษาไทย

อีกกรณีหนึ่ง คำที่เทียบเคียงกับภาษาไทยเป็นคำเป็น วรรณยุกต์เสียงสามัญ จะต้องใช้อักษรต่ำ ตัว ฮ เป็นพยัญชนะต้นเท่านั้น โดยที่ไม่ต้องใช้อักษร ห เป็นอักษรนำ เช่น คำว่า Hoan /hwan⁴⁴/ ถอดเสียงเป็น “ฮวาน” หรือ คำว่า Huynh /hwijn⁴⁴/ ถอดเสียงเป็น “ฮวิง” เป็นต้น

การถอดเสียงหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายภาษาเวียดนามเป็นภาษาไทย

ในภาษาเวียดนาม มีหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย 9 หน่วยเสียง สามารถปรากฏเป็นรูปพยัญชนะท้ายได้ 12 รูป โดยมีหน่วยเสียงที่ปรากฏ 1 รูปจำนวน 4 หน่วยเสียง ได้แก่ หน่วยเสียง /p/ รูป p หน่วยเสียง /t/ รูป t หน่วยเสียง /m/ รูป m และหน่วยเสียง /n/ รูป n

หน่วยเสียงพยัญชนะท้ายที่ปรากฏ 2 รูปจำนวน 4 หน่วยเสียง ได้แก่ หน่วยเสียง /k/ ปรากฏด้วยรูป -c , -ch หน่วยเสียง /ŋ/ ปรากฏด้วยรูป -ng , -nh และหน่วยเสียง /j/ ปรากฏด้วยรูป -i , -y ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับหน่วยเสียงสระที่ปรากฏในพยางค์เป็นสำคัญ (Nguyễn Văn Phúc, 2006: 191-192)

ในภาษาไทย มีหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายจำนวน 9 หน่วยเสียง เหมือนในภาษาเวียดนาม โดยเป็นพยัญชนะเสียงกัก ได้แก่ หน่วยเสียง /p/, /t/, /k/, /ʔ/ พยัญชนะเสียงนาสิก ได้แก่ หน่วยเสียง /m/, /n/, /ŋ/ และอัมสระ /w/, /j/ (จินดา เสงสมบุรณ์, 2542: 119) ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 6 แสดงการถอดเสียงหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายภาษาเวียดนามเป็นภาษาไทย

หน่วยเสียง	รูปภาษาเวียดนาม	รูปภาษาไทย	ตัวอย่าง	(IPA)	การถอดเสียง	ข้อสังเกต
/p/	p	บ, ป, พ, ภ, ฟ	khiếp	/ɣiep ³⁵ /	เคียบ	
/t/	t	ด, ต, ถ, ช, ท, จ, ศ, ซ, ฏ, ฐ, ฏ, ฒ, ฑ, ฐ, ฎ	liết	/liet ³⁵ /	เลียด	
/k/	c	ก, ค, ข, ฆ	các	/kak ³⁵ /	ก้าก	
	ch		cách	/kək ³⁵ /	แก๊ก	หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย /k/ ใช้รูป ch เมื่อตาม หน่วยเสียงสระ /i/, ê /e/, e /e/ และ เสียง / ั้ / ที่เขียนด้วยรูป a
/ŋ/	ng	ง	ngang	/ŋaŋ ⁴⁴ /	งาง	

ตารางที่ 6 แสดงการถอดเสียงหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายภาษาเวียดนามเป็นภาษาไทย (ต่อ)

หน่วยเสียง	รูปภาษาเวียดนาม	รูปภาษาไทย	ตัวอย่าง	(IPA)	การถอดเสียง	ข้อสังเกต
	nh		chính	/ciŋ ³⁵ /	จิ้ง	หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย /ŋ/ ใช้รูป nh เมื่อตามหน่วยเสียงสระ /i/, ê /e/, e /e/ และ เสียง / ึ / ที่เขียนด้วยรูป a
/m/	m	ม	em	/ʔem ⁴⁴ /	แอม	
/n/	n	น, ณ, ณ, ณ, ร, พ	bán	/ban ²¹ /	บ้าน	
/w/	o	ว	lao	/law ⁴⁴ /	ลาว	ปรากฏด้วยรูป o เมื่อตามหน่วยเสียงสระ /e/, /a/
	u		thiếu	/thieu ³⁵ /	เถียว	
/j/	i	ย	mai	/maj ⁴⁴ /	มาย	
	y		may	/mej ⁴⁴ /	มัย	พยางค์ที่มีเสียงสระ /e/ และ /r/
/ʔ/	ไม่มีรูป	ไม่มีรูป	mẹ	/mẽ ³²¹⁷ /	เหมะ	พยางค์ที่มีสระเสียงสั้น ไม่มีรูปพยัญชนะท้าย และมีเสียงวรรณยุกต์หนึ่ง ได้แก่ /e/, /ẽ/, /ĩ/, /r/ และหน่วยสระ /i/

จากตารางที่ 6 อักษรพยัญชนะในภาษาเวียดนามบางตัวเมื่อปรากฏเป็นพยัญชนะท้ายจะมีหน่วยเสียงที่แตกต่างจากการปรากฏเป็นพยัญชนะต้น หากถอดเสียงโดยยึดรูปและเสียงที่ปรากฏเป็นพยัญชนะต้น จะทำให้เกิดความผิดพลาดในการถอดเสียงได้แก่ อักษรตัว ch และ nh กล่าวคือ อักษรตัว ch เมื่อเป็นพยัญชนะต้น คือหน่วยเสียง /c/ ถอดเสียงเป็นอักษร จ เมื่อเป็นพยัญชนะท้ายมีหน่วยเสียง /k/ จะต้องถอดเสียงเป็นอักษร ก ตัวอย่าง คำว่า cách /kək³⁵/ ถอดเสียงเป็น แก็ก ไม่ใช่ แกจ ซึ่งในภาษาไทยพยัญชนะท้าย จ มีหน่วยเสียง /t/ และอักษรตัว nh เมื่อเป็นพยัญชนะต้น คือ หน่วยเสียง /n/ ถอดเสียงเป็นอักษร ณ เมื่อเป็นพยัญชนะท้ายมีหน่วยเสียง /ŋ/ ถอดเสียงเป็นอักษร ง ตัวอย่าง คำว่า chính /ciŋ³⁵/ ควรถอดเสียงเป็น จิ้ง ไม่ใช่ จินห์ มีหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายเสียง /n/ ซึ่งเป็นการถอดเสียงที่ไม่ตรงกับภาษาเวียดนาม ลักษณะเช่นนี้พบในหลักการ

เขียนทับศัพท์ภาษาเวียดนามในภาษาไทยที่กำหนดขึ้นโดยราชบัณฑิตยสถาน คำว่า lênh ถอดเสียงเป็น เหล่ญ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2555: 7) มีหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายเสียง /n/ ซึ่งไม่ตรงกับภาษาเวียดนาม ทั้งนี้อักษรพยัญชนะตัว nh เมื่อปรากฏเป็นพยัญชนะท้าย มีหน่วยเสียง /ŋ/ นอกจากนั้นอักษร -i , -y ปรากฏเป็นสระเสียง /i/ เมื่อเป็นพยัญชนะท้ายมีหน่วยเสียง /j/ ถอดเสียงเป็นอักษร ย และอักษร -o และ -u เป็นพยัญชนะท้าย มีหน่วยเสียง /w/ ถอดเสียงเป็นอักษร ว

นอกจากนั้น ในกรณีหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายในภาษาเวียดนาม ที่ตรงกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายในภาษาไทยและเมื่อถอดเสียงสามารถปรากฏ ได้หลายรูป การเลือกใช้อักษรพยัญชนะภาษาไทยควรเลือกใช้รูปที่ตรงมาตราตัวสะกด และในกรณีหน่วยเสียง /p/ และ /t/ เมื่อถอดเสียงเป็นภาษาไทยควรใช้อักษรตัวสะกดตรงมาตรา ได้แก่ หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย /p/ ควรใช้อักษร บ หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย /t/ ควรใช้อักษร ด และหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย /k/ ที่เขียนด้วยรูป ch ควรใช้อักษร ก เพื่อจะได้ไม่เกิดความผิดพลาดในการออกเสียง ซึ่งในกรณีนี้จำเป็นต้องนำหลักการด้านอักษรวิธีในภาษาไทยมาพิจารณาร่วมกับ เรื่องระบบเสียงและการถ่ายเสียง

บทส่งท้าย

การถอดเสียงทางภาษาเป็นการถ่ายทอดเสียงจากภาษาหนึ่งเป็นตัวอักษร ในอีกภาษาหนึ่งที่มีหน่วยเสียงตรงกันหรือใกล้เคียงกัน กรณีการถอดเสียงภาษา เวียดนามเป็นภาษาไทย หน่วยเสียงพยัญชนะคือระบบเสียงที่มีปัญหาในการถอดเสียง มากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจาก ความแตกต่างทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพของหน่วยเสียง พยัญชนะ ซึ่งเกี่ยวข้องกับฐานที่เกิดของเสียงและลักษณะของเสียง (place and manner articulation) นอกจากนั้น การปรากฏรูปอักษรพยัญชนะในภาษาเวียดนาม ยังมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับหน่วยเสียงสระ ดังนั้น ในการถอดเสียงพยัญชนะภาษา เวียดนามเป็นภาษาไทย จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเข้าใจในเรื่องระบบเสียง การทำหน้าที่ ของหน่วยเสียงนั้นในพยางค์ และการปรากฏรูปพยัญชนะในการถอดเสียงพยัญชนะต้น ภาษาเวียดนามเป็นภาษาไทย นอกจากจะเปรียบต่างหน่วยเสียงพยัญชนะให้ได้หน่วยเสียง ที่ตรงกันหรือใกล้เคียงกันเพื่อให้สามารถถอดเสียงเป็นพยัญชนะภาษาไทยที่ถูกต้องแล้ว ยังต้องคำนึงเสียงวรรณยุกต์ของพยางค์ที่จะถอดเสียงเพื่อเป็นข้อพิจารณาในการใช้ ตัวอักษรภาษาไทยที่ถูกต้อง ทั้งนี้การปรากฏรูปพยัญชนะต้นในภาษาไทยมีความสัมพันธ์ กับเรื่องไตรยางค์และการผันเสียงวรรณยุกต์

อีกประการหนึ่ง ในการถอดเสียงหน่วยเสียงพยัญชนะควบ /w/ ในภาษาเวียดนามที่สามารถเกิดร่วมกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นที่ไม่สามารถปรากฏในภาษาไทย ได้แก่ หน่วยเสียง /m/, /n/, /ŋ/, /v/ และ /l/ ดังนั้นในการถอดเสียงเป็นภาษาไทยจึงเขียนด้วยรูปที่ไม่พบในคำภาษาไทย นอกจากนี้ ในกรณีที่พยางค์นั้นมีเสียงวรรณยุกต์เป็นเสียงเอกและจัตวา จะต้องใช้อักษรพยัญชนะ ห เป็นอักษรนำ เพื่อให้ฝนเสียงวรรณยุกต์ได้ครบทั้ง 5 เสียง การถอดเสียงจึงจำเป็นต้องใช้อักษรวิธีที่ไม่ปกติเพื่อไม่ให้เกิดการออกเสียงผิดพลาด นอกจากนี้ หน่วยเสียงพยัญชนะท้ายเป็นหน่วยเสียงที่มักพบปัญหาในการถอดเสียงเนื่องจากพยัญชนะในภาษาเวียดนามบางตัวปรากฏด้วยรูปเดียวกันในตำแหน่งพยัญชนะต้นและพยัญชนะท้ายแต่มีหน่วยเสียงต่างกัน หากถอดเสียงโดยยึดรูปและเสียงที่ปรากฏเป็นพยัญชนะต้นจะทำให้เกิดความผิดพลาดในการถอดเสียง นอกจากนี้ในการถอดเสียงจำเป็นต้องพิจารณาถึงหลักการด้านอักขรวิธีในภาษาไทยร่วมกับเรื่องระบบเสียงและการถ่ายเสียงด้วย

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา นาคสกุล. (2545). **ระบบเสียงภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จินดา เสงสมบุรณ์. (2542). **ภาษาศาสตร์เบื้องต้น**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง หลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาเกาหลี และภาษาเวียดนาม. (16 กรกฎาคม 2555). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 129 ตอนพิเศษ 112 ง หน้า 1-9.
- ปราณี กุลละวณิชย์. (2545). **กลไกที่ทำให้ภาษาเปลี่ยนแปลง**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วิไล ศิลปะอาษา และณองส์ ฮวัน ชิง. (2536). **การวิเคราะห์เปรียบเทียบระบบโครงสร้างภาษาไทยและภาษาเกาหลี**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- วิโรจน์ อรุณมานะกุล. (2550). **อักขรวิธีไทยและการถอดเสียงภาษาไทยและภาษาอังกฤษ**. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- หนึ่งฤทัย จันทระคามิ. (2564). **ระบบเสียงและอักษรภาษาเวียดนาม**. มหาสารคาม: อินทนิล.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2550). **ภาษาศาสตร์สังคม**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อภิสิทธิ์ ธรรมทวีธิกุล. (2547). สัทวิทยา: การวิเคราะห์ระบบเสียงในภาษา. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

Goscha, C. E. (1999). **Thailand and the Southeast Asian networks of the
Vietnamese revolution, 1885-1954.** Curzon Press.

Đoàn Thiện Thuật. (2003). **Ngữ âm học tiếng Việt.** NXB Đại Học Quốc Gia
Hà Nội. Hà Nội.

Đoàn Thiện Thuật. (2012). **Ngữ âm tiếng Việt.** NXB Đại Học Quốc Gia Hà
Nội. Hà Nội.

Nguyễn Văn Phúc. (2006). **Ngữ âm tiếng Việt thực hành - Giáo trình cho
sinh viên cử nhân nước ngoài.** NXB Đại Học Quốc Gia. Hà Nội.

Nguyễn Văn Huệ. (2010). **Giáo Trình Tiếng Việt Cho Người Nước Ngoài tập 1.**
NXB Đại Học Quốc Gia.

.....

